

in hiti od stopnje do stopnje popolnosti, se pojavljajo vedno bolj pogosto in močnejše znaki, ki naznanjajo kakor klicarji dediče sedanjega svetovnega naziranja. Vrata mogočne socialne stavbe, ki se razteza po vsem svetu, so se komaj zatvorila, a že trka nanje in zahteva vsprejema temni individualizem Nietzschejev in Ibsenov. In čuje se vedno več in več glasov, ki zahtevajo, da se jim dovoli vstop.

Če torej upoštevamo to dejstvo in poznamo zgodovino kazenskega prava, je nezmislno govoriti o večnih in jedino pravih kazenskih strujah. Vsaka šola zapusti le večji ali manjši kamenček za nadaljno zidavo kazenskega sistema. Da bi človeški rod kdaj videl stavbo dogotovljeno, je pač težko misliti. Naša naloga je le skrbeti, da bo ta kamen kolikor mogoče velik. To pa lahko trdimo, da je naša dōba jedna najplodovitejših, neizbrisno začrtanav zgodovini kazenskega prava.

Avancement sodnih uradnikov iz VIII. v VII. čin in dalje.

Na članek pod tem zaglavjem v letošnjem »Sl. Pravniku« št. 6, ki se je bil še posebej poslal mnogim pravnikom po vsej Cislitvi, smo dobili dosti pritrdilnih izjav in nasvetov iz različnih kronovin, posebno pa iz Čehov, kjer je službeno napredovanje justičnih uradnikov začasno še slabejše, negoli pri nas.

Izmed raznih nasvetov je omeniti predlog, naj bi se plače vseh konceptnih uradnikov uredile, kakor za profesorje srednjih šol, tako, da bi po 6 petletnicah narasle na 6000 K; objednem naj bi se z naraščanjem plače menjavali čini in naslovi uradnikov. Jednako je službeno napredovanje uravnano po nemških in drugih deželah. Ta nasvet bi bil pač uvaževati pri splošni reorganizaciji uradniških plač, a nepovoljno stanje justičnih konceptnih uradnikov VIII. oziroma VII. čina bi bilo za sedaj odpraviti najhitreje prav po predlogu v št. 6. »Slov. Pravnika« t. l., ker bi ne trebalo mnogo finančnih žrtev, tem manj, ker je popolniti še več leta 1897. sistemizovanih mest VII. čina, kakor

bodemo nižje razvideli. Sploh pa so dotični uradniki za vsako zakonito dovoljeno akcijo, ki bi jim zboljšala sedanji neugodni položaj.

Navedeni članek »Slov. Pravnika« je dobesedno preveden v št. 32. »Čeških uradniških listov« z dne 17. avgusta t. l. V novejšem času so pisali o tem vprašanju »Grazer Tagblatt«, praška »Politik« in »Gerichtshalle«.

Graški »Tagblatt« z dne 23. julija t. l. št. 201. konstatuje, da se število justičnega osebja od 1. junija 1898 dalje ni znatno premenilo, razun da se je pri nekaterih sodnih dvorih namestilo 65 višjih svétnikov namesto prilično toliko deželnosodnih svétnikov. (Kakor znano ni na sodišča v slovenskih pokrajinah odpal nobeden teh višjih svétnikov.) Članek dalje izvaja, da se niso popolnila še vsa službena mesta, ki so se l. 1897. justičnemu ministrstvu dala v dispozicijo, da se v merodajnih krogih premišlja, naj bi se nekaj mest, sistemizovanih v VIII. činu, pomaknilo v VII. čin in nekaj mest VII. čina v VI. čin, da bi bilo pa to le polovičarstvo in da je jedina odpomoč le-ta, da se mesta okrajnih sodnikov, sodnih tajnikov in pravnikiških substitutov zvežejo v en konkretalni status, kar bi ne dalo nikakih finančnih težav, ker itak ni zastavljenih še več mest VII. in IX. činovnega razreda, ki so bila l. 1897. sistemizovana z dovoljenim proračunom. Imenovani članek povdarja naposled, da se pri nas zboljšanje gmotnega stanja podpira le na višjih uradniških stopnjah, kjer ga je najmanj treba. Od reorganizacije l. 1897. so pač sekcijske načelnike postavljali v III. čin, ministerjalne svétnike imenovali za sekcijske načelnike »extra statum«, tudi se je pomaknilo 6 višjih državnih pravnikiških »ad personam« v V. in 65 svétnikov v VI. čin, — ni pa bilo čitati, da bi se bilo le jednega tajnika ali substituta dejalo v VII. čin!

Ta članek je ponatisnjen v »Gerichtshalle« z dne 13. oktobra t. l., št. 2., kateri list še povdarja, kako je skrajni čas, da se omenjene nepovoljne razmere uredi, ako hočemo, da ostanejo naši sodniki res neodvisni možje, katerim ni vseh moči in svojega prepričanja gubiti v boju za svoj gmotni obstanek.

Jednako izvaja »Politik« v notici z dne 25. avgusta t. l., št. 234. in v članku z dne 13. oktobra t. l., št. 282., dokazujejoča statistično, da je ključ za avancement, postavljen ob organiza-

ciji, za Češko čisto napačen. Sodniki ne dosegajo VII. čina z 20. službenim letom, temveč letos se je to zgodilo še-le s 24¹/₂ letom; to pa bode po sedanjih pogojih vedno huje, ter 1. januarja 1908. l. bodo sodni in pravniški uradniki v VIII. činu šteli že 27. službenih let.

Prav gotovo je, da v naših okrožjih ne bode bolje, kajti ako je l. 1901. do 1. avgusta v praškem nadsodišču od 266 uradnikov VIII. čina prišlo jih v VII. čin **14**, prišlo jih je v graškem nadsodišču od 117 samo **5**. Ta slutnja pa je utrjena tem bolj, ker pri nas ni mnogo sodnikov VII. čina z dosti nad 30. službenimi leti ter je le nekaj višjih svétnikov in predsednikov, ki se ponašajo z 42., 43. in tudi 46. leti službe!

Skrajni čas je torej, da se opisano, povsem neugodno napredovanje justičnih uradnikov, osobito pa sodnih tajnikov in substitutov uredi, in sicer začasno tako, kakor je predlagano v 6. št. »Slov. Pravnika«, ker je tako tudi v financijalnem oziru najlažje.

Pri tem ni motiti avancementsa okrajnih sodnikov, urejenega z zakonom z dne 3. junija 1894 št. 106 drž. zak. in bilo bi le avancement drugih sodnih uradnikov VIII., oziroma VII. čina urediti v istem smislu, najbrže tudi z zakonom. Prepustiti je pač informacijam naših državnih poslancev, ne bi se li del tega avancementsa dal doseči že s kreditom, ki je justični upravi na razpolago še iz l. 1897., kakor je zgoraj izvedeno. Ni dvomiti, da se bodo za to akcijo, ki je pomembna ravno o debati za državni proračun, dali dobiti poslanci vseh narodov in strank skoro brez izjeme, ker nje rešitev ne spada samo med idealne želje posameznih uradnikov, temveč sega rezko v gmotni obstanek velikega dela inteligence in naroda sploh.

